

کتیبه‌ها

جستارهای تاریخ‌نگاری

محمد باقری

سرشناسه: باقری، محمد، ۱۳۶۹

عنوان و نام پدیدآور: کتیبه‌ها؛ جستارهای تاریخ نگاری / محمد باقری.

مشخصات نشر: مشهد: کتیبه میراث شیعه، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۴۵ص. م.س ۱۵/۱۴×۵/۲۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۳-۸۸۲-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

زبان دیگر: جستارهای تاریخ نگاری.

موضوع: ایران -- تاریخ -- قرن ۱۴

موضوع: Iran -- History -- twelfth century

موضوع: اسلام -- تاریخ

موضوع: Isl -- History

موضوع: ایران -- تاریخ نویسی

موضوع: Iran -- Historiography

رده بندی کنگره: DSR ۱۴۷۶ ب ۲ ی ۲۱۳۰۲

رده بندی دیویی: ۰۸۴/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۹۷۷۲۸

کتیبه‌ها؛ جستارهای تاریخ نگاری

نویسنده: محمد باقری

ناشر: کتیبه میراث شیعه

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

تلفن: ۰۹۱۵۸۹۸۶۷۹۷

کلیه حقوق برای انتشارات کتیبه میراث شیعه محفوظ است.

فهرست مطالب

فهرست مطالب	۵
مقدمه	۱۳
فصل یک: تاریخ اسلام و مسلمانان	
مدفن حضرت فاطمه (س)	۱۷
سن حضرت فاطمه (س) به امام شاداد	۱۸
نام خطبه فدکیه	۱۹
طلاق‌های امام حسن مجتبی (ع)	۲۰
رئیس مذهب جعفری	۲۱
اسماء بنت عمیس	۲۲
اوکین مولودها در تاریخ اسلام	۲۴
عمر بن عبدالعزیز از نگاهی دیگر	۲۵
منصور دولتی و پسرش، مهدی از نگاهی دیگر	۲۶
علت سقوط برمکیان	۲۷
تأثیر عباسیان در عزاداری‌های شیعیان	۲۸
طولانی‌ترین حکومت‌های خلفا و پادشاهان در جهان اسلام	۳۰
ام وکد	۳۱

۳۳ امامزادگان و بقاع متبرکه

۳۸ مسلمة بن عبد الملك

فصل دو: تاریخ معاصر

۴۱ قرارداد ترکمانچای؛ چستی و چرایی

۵۳ نراز و فرود شیخ خزعل

۵۹ نسیم شمال؛ شاعر مردم

۶۷ مرادۀ عثمانی

۷۷ عارف بروین؛ شاعر تصنیف سرا

۸۵ ریشه های نهضت قیام رده خرداد

۹۴ پادشاهان در تبعید ناه ابدی

۹۵ رپورتورها

۹۶ تحصیلات محمدرضا پهلوی

۹۸ چرا امام خمینی (ره) بازرگان را به نخست وزیر منصوب کردند؟

۱۰۱ تفاوت دید آیت الله العظمی بروجردی با امام خمینی

فصل سه: تاریخ نگاری و مورخان

۱۰۵ تاریخ را همواره از نگاه دشمنان آن می بینیم

۱۰۶ تاریخ نگاری فرزندان و نوادگان درباره اجدادشان

۱۰۷ تاریخ نگاری چسب و قیچی

۱۰۸ عصر عبور از تک نگاری به تاریخ های عمومی

۱۰۹ طبری

۱۱۰ راویان تاریخ

- ۱۱۱..... تاریخ‌نگاری علمی دو لبه
- ۱۱۲..... تاریخ و ادبیات
- ۱۱۳..... مورخان و کارآگاهان
- ۱۱۴..... مورخان و رمان‌نویسان تاریخی
- ۱۱۵..... تاریخ‌نگاری در صد یا دوست سال آینده
- ۱۱۶..... دروغ در تاریخ‌نگاری
- ۱۱۷..... ضرورت استفاده از تاریخ شفاهی در تاریخ‌نگاری قرون نخستین اسلامی
- ۱۱۸..... مَدِگِرِیو در تاریخ‌نگاری
- ۱۱۹..... تاریخ‌نگاری کرلار
- ۱۲۰..... تاریخ‌نگاری شیعیان
- ۱۲۱..... یهودگی برخی از کتاب‌های تاریخ‌نگاری
- ۱۲۲..... تاریخ‌نگاری زنان
- ۱۲۴..... زیست‌نامه یا زندگی‌نامه
- ۱۲۵..... فلسفه تاریخ شیعه
- ۱۲۶..... ضرورت توجه به یک نکته در مطالعات تاریخی
- ۱۲۷..... چند پیشنهاد به دانشجویان تاریخ
- ۱۲۹..... پیشنهاد ترجمه چند کتاب
- ۱۳۱..... علی بن محمد نوفلی یا هاشمی
- ۱۳۲..... درسی از اعتمادالسلطنه
- ۱۳۴..... قلم دکتر زرین کوب
- ۱۳۵..... عبدالجبار مطلبی و عبدالحمید راضی

- عبدالحی حبیبی ۱۳۶
- جهانی است بنشسته در گوشه‌ای ۱۳۷
- فقیه بحر العلوم ۱۳۹
- سره‌نویسی ۱۴۰

فصل چهار: از چیزهای دیگر

- دلیل اعطاء لقب «کبیر» به برخی از پادشاهان ۱۴۴
- با یگری در بار با آثار ملی و توجه به آن برای اشتغال‌زایی ۱۴۵
- اولکین سرود ملی و ملی ۱۴۶
- خداوند قدیر و تن اقوام ۱۴۸
- تفاوت میان انگلستان و بریتانیا ۱۴۹
- لزوم تشکیل موزه سنگ‌نگارها در شهرستان طبرستان ۱۵۰
- یادگاری نوشتن بر آثار تاریخی ۱۵۱
- نام پیشین شهرستان «تربت جام» ۱۵۲
- نام پیشین شهرستان «تربت حیدریه» ۱۵۳
- انوشیروان عادل ۱۵۴
- سرخس در نیمه اول قرن دوم هجری ۱۵۵
- روایت کنونی درباره تاریخ ایران باستان ۱۵۶
- ضعف مطالعات زبده ۱۵۷
- قلعه دختر ۱۵۸
- تفاوت شاه با شاهنشاه ۱۵۹
- طولانی‌ترین زمان حکومت در تاریخ ایران ۱۶۰

- این صدوپنجاه سال ۱۶۱
- مطالب علمی را در اختیار پژوهشگران بگذاریم ۱۶۲
- نوآوری در کارهای علمی ۱۶۳
- انتقاد از شیوه‌های گوناگون روش تحقیق و ارجاع‌دهی ۱۶۴
- موازی‌کاری‌های علمی ۱۶۵
- حکایت برخی همایش‌ها ۱۶۷
- باپ کتاب‌های الکترونیکی ۱۶۸
- مقالات علمی پژوهشی و جیبی ۱۶۹
- پایان‌نامه‌های استثنایی ۱۷۰
- نتایج تأخیر در ترجمه آثار علم ۱۷۱
- ضرورت تدوین دایرةالمعارف رجال و تاریخان روایت‌های تاریخی ۱۷۲
- لزوم حمایت از دایرةالمعارف‌های شیف شده در ایران ۱۷۴
- لزوم تدوین دایرةالمعارف فرق اسلامی ۱۷۶
- حماسه‌های شیعه ۱۷۸
- پیشنهادی به دوستداران ایرج افشار و باستانی پاریزی ۱۷۹
- کتابخانه‌سازی ۱۸۱
- استفاده کاربردی از کتاب ۱۸۱
- بی‌احترامی به کتاب ۱۸۳
- بوی کتاب ۱۸۴
- لزوم رعایت یک شیوه‌سالشماری در متن ۱۸۵
- انتشارات کتابفروشی اسلامیة ۱۸۶

جواد فاضل.....	۱۸۷
مشاهیر و شهدای مشهد در گستره تاریخ.....	۱۸۸
شعار.....	۱۹۳

فصل پنج: نقد کتاب

نقد کتاب «تاریخ فرهنگ و تمدن ایران».....	۱۹۹
«درس‌های تاریخ».....	۲۰۳
خارات‌های رفسنجانی.....	۲۰۶
ترجمه‌ی فارسی «تاریخ طبری» و «الکامل فی التاریخ».....	۲۰۷
اشکال مهم به این کتاب از کتاب‌های تاریخ سکه.....	۲۰۸
نقد کتاب «پژوهشگران معاصر ایران».....	۲۰۹
نقد کتاب «بحث در آثار و سبک و احوال حافظ».....	۲۱۰
پیشنهادی به انتشارات امیرکبیر.....	۲۱۱
لزوم انتشار پایان‌نامه‌های دکتر گلشنی.....	۲۱۳
نقد «هنخا».....	۲۱۴
کتاب «سخن و سخنوران».....	۲۱۵
نقد کتاب «مشهد از مقاومت تا پیروزی».....	۲۱۶
نقدی بر کتاب «مشاهیر مدفون در حرم رضوی».....	۲۱۷
نقد کتاب «جنبش‌های ایرانی در قرن‌های دوم و سوم هجری».....	۲۱۸
نقد کتاب «فرهنگ جامع فرق اسلامی».....	۲۱۹
تصویر پیامبر مهربانی در کتاب‌های چاپ انتشارات ققنوس.....	۲۲۰
کتاب «اخلاق اسلامی».....	۲۲۲

- ۲۲۳ نقد کتاب «فرقه‌های اسلامی»
- ۲۲۴ ضرورت ترجمه بخش‌های تاریخ کتاب «الأغانی»
- ۲۲۵ «ناسخ التواریخ» یا منسوخ التواریخ
- ۲۲۶ نقد کتاب «بحر الانساب» منتسب به علم‌الهدی
- ۲۲۷ نقادی بر کتاب تاریخ طب
- ۲۲۸ ماهنامه «کیهان فرهنگی»
- ۲۲۹ شریه «» «نور»
- ۲۳۰ نشریه «فرهنگ و ادب»
- ۲۳۱ کتابنامه

مقدمه

سال‌هاست که خویشتن را به نوشتن عادت داده‌ام. در حاشیه فعالیت‌های روزانه برخی از نکاتی را که از یادم می‌گذرد، یادداشت می‌کنم و در وقت مناسب درباره آن می‌نویسم. در حقیقت، کتبی‌ها دست‌نوشته‌های چاپ‌نشده یادداشت‌های اینترنتی نگارنده در زمینه تاریخ‌نگاری بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰ش است که بیشتر آن‌ها بین سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ش نوشته شده است.

کتاب حاضر، نخستین جلد از یادداشت‌نامه نگارنده است که قصد دارد در سال‌های آتی مجلدات دیگری از آن را به یاد برساند. چنانچه یادداشت‌های این مسکین پاسخی به سؤال جویندگان دانش بتواند به‌قدر خوردن فنجانی چای، لذتی بر دل خوانندگان بنشاند. نگارنده از نگارش کتابش شاد است؛ امید است که مقبول طالبان دانش افتد.

نگارنده تردید ندارد که پژوهش حاضر از عیب و کاستی برکنار نیست، به‌همین سبب، خاضعانه از راهنمایی‌ها و نقدهای صائب

صاحب نظران و محققان استقبال می کند، زیرا نقد را سبب کمال و
پویایی آثار می داند و کمال را مخصوص پروردگار جهانیان و بس.
کتاب حاضر را نیز بسان کتاب های پیشین به پدر و مادرم تقدیم
می کنم. ر الله الحمد اولاً و آخراً.

محمد باقری

۱۵ شهریور ۱۳۹۷

مشهد مقدس